

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamente:
Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni
150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. —
Pentru America 5 Dolari

Articole și corespondențe
se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu,
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se
prim. Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir pețit 10 Lei pentru odată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează Administrației ziarului Telegraful
Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 4247/1942 Prez.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române
de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Banat,
Crișana și Maramurăș

*Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl
și dela Domnul nostru Iisus Hristos.*

Pe temeiul articolelor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea
Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm și declarăm convocată
Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei noastre, în sesiune ordinară, pe ziua
de **Dumineca Tomii, 12 Aprilie** a. c. ora 9 dimineața, în biserica catedră
din Sibiu, când se va oficia sfânta Liturghie și invocarea Duhului
Sfânt, după care va avea loc deschiderea Adunării în locul designat
spre acest scop.

Dat în Sibiu la 25 Martie 1942.

(ss) **NICOLAE**
Arhiepiscop și Mitropolit

Preotul dela sat, gazetar

de Dr. ION GAROVINA

Pe noul sfânt preot cine și ce-l
însoțește în depărtatul sat dela munte
sau de pe nesfârșitul șes, — în mo-
mentul când a trecut pragul capelei
episcopicești în ziua sfântirii sale?

Nimeni și nimic afară de darul
preoției, dar al puterii dumnezeiești,
cu care a fost investit la altarul vlă-
dicului. Așa am crede.

Cineva totuși îl însoțește pe ne-
observate, ca un bun prieten și sfă-
tuitor. Este ziarul său favorit, iar de
n'are, atunci o foaie diecezană. Când
am zis favorit, am înțeles numai unul
național și creștin.

În munca sa de apotol, în inde-
letnicirile sale de cap al satului, în in-
deplinirea datorințelor sale de preot
cu crucea în cele naționale, *preotul*
român uită uneori să se folosească de
nebănuita putere a acestui aliat de pro-
pagandă, a acestui amvon al tuturor
amvoanelor, a cărui putere este de
donă feluri:

1. Dacă preotul dă Dumineca
un bun ziar satenului ca acesta să-l
citească și sfătuindu-l il îndeamnă să
devină abonant, făcând astfel un ser-
viciu ziarului, atunci acesta, la rândul
său, îi este recunoscător, pentru că
face din cetitor un parohian discipli-
nat, inteligent și un bun creștin;

2. A doua, putere de care ser-
vindur-se preotul poate fi servit este
colaborarea activă la ziarul prieten, care
îi ușurează sarcina apostolatului în
parohia sa.

Nu vom vorbi de datoria preo-
tului întru răspândirea presei națio-
nale și creștine, azi când sectele bat
la ușa bisericilor, când comunismul e
la marginea satelor. Vedem noi, care
am plecat din sat peste mări și țări,
cu ochii sufletești, de aici din depăr-
tări mari, pe preotul român privind
îngândurat și întristat biserica-i uneori
goală la dumineci și sărbători.

Voi vorbi despre preotul gaze-
tar, *colaborând sânguinos* și nu oca-
zional, când are poate numai o che-
stiune *personală* de discutat. Toată lu-
mea cititoare, dar mai ales săteanul,
când abonează o foaie, vrea să ci-
tească ceva și despre satul lui și de-
spre ținutul unde trăiește. Și nu trece
săptămână ca să nu se întâmple ceva
în jurul turnului bisericii satului și în
ținutul lui.

Preotul are o sumedenie de iz-
voare din care să-și alimenteze co-
respondența cu ziarul. Să nu-i fie
frică, deoarece deși misiunea de ga-
zetar cere istețimea condeiului și în
parte ea este un dar dela Dumnezeu,
ea totuși poate fi înșușită pentru tre-
buintele sale, dacă face exercițiu.

Presa națională și creștină, mai
ales cea din provincie, va vedea cu
mare interes, că preoțimea adună,
desgropă și publică toate datele isto-
rice posibile asupra parohiilor, despre
cari în toată România și la toți ro-
mânii de peste tot nu există o mo-
nografie, fie județeană, fie diecezană
sau pe țară. Câte date istorice și ce
bogăție de însemnări de material isto-
ric și spiritual pentru istoricii Bise-
ricii românești, care odată și o-
dată totuși vor începe să scrie în
acest domeniu atât de important al
trecutului nostru. Dar faptele și în-
tâmplările petrecute în satul lor în
anii războiului mondial dela 1914, și
atâtea amintiri și frământări numai în
anul 1918, anul nașterii primei Ro-
mâni Mari, cine să le adune și să le
publice? Cine ar vorbi cu temei și
mai îndreptățit decât *preotul satului*
devenit gazetar.

Lupta Bisericii românești din
Transilvania și Banat pentru apărarea
școalelor confesionale pe la anii
1900—1907, cine s'o fixeze în pagi-
nile enciclopediei neamului: *Presa?*

Pentru că să fim bine înțeleși:
românii din toate provinciile și din
toate țările unde stau ruși, sunt atât
de săraci în monografii și însemnări
asupra trecutului. N'avem nici măcar
monografii asupra trecutului mai a-
propiat.

Cunosc arhive parohiale-bise-
ricești cu bogate însemnări de pe
vremea cărmuirii sârbești a Bisericii
noastre de dincoace de Carpați.

În lipsa unor arhive centrale
eparhiale, aceste acte prețioase și cărți
bisericești nu numai că întârzie a ve-
dea lumina tiparului, ci dispar zi de zi.

...Cumosc familii preoțești unde
cheile aceleiași biserici din acelaș sat
sunt moștenite din moși-strămoși. Fa-
milia semnatarului acestora și-a nu-
mărat 186 de ani preoți în același
sat. Cărui preot din lumea nouă îi
trece prin gând, în serile de iarnă,
ca să înșire note și informații, acte
și date despre înaintașii săi la acelaș
altar? Ori, cinstind trecutul însem-
nează a fi în viitor cinstit de urmași
și de istoria patriei.

Dar istoria satelor din Transil-
vania, Banat, Crișana și Maramureș
cu fostele moșii și nemeși, din nea-
gra jobăgie, oare nu merită toată
atențiunea preotului cu carte din Ro-
mânia de veac nou?

El, preotul, are și discernământul
cuvinit și timp, și este primus inter
pares în satul său.

Iar acum, ajungând la zilele no-
stre, câte n'are de spus un preot
vrednic! Câte și mai câte chestiuni
nu sunt în care țaranul așteaptă ca
să-și spună cuvântul în public «popa».

Oare satele noastre sunt de cri-
stul și n'au nevoie lor de viață?
N'au preoții necesitatea de a se sti-
mula? Nu sunt atâtea evenimente —
coruri, case naționale, cooperatie, da-
tini, folclor, etc. etc. — ce merită și
trebuie fixate în paginile ziarelor, a
căror menire nu este risipirea colo-
nelor lor pe sport internațional, cine-
matograf american și pagina femeii
cu roșu pe buze.

Lăsând însă aceste petricele pre-
țioase din mozaicul vieții Națiunii, a
cărui adunare și publicare cade în
sarcina preotului din sat, — ținem să
accentuăm că *apostolatul religios* al
preotului și al Bisericii întru indepli-
nirea misiunii lor, nu se poate închipui
azi fără biblia mulțimii, *Biblia veacului*
al 20-lea: *presa*, a cărei importanță
este egală amvonului și misionarilor.

Preotul satelor, gazetar, *colabo-*
rator activ al ziarelor naționaliste și
cu adevărat creștine, împletind, prin
presă, Biserica și învățăturile ei cu
viata de toate zilele a poporului, me-
rită mai curând onoruri ierarhice și
avansări, pentru că el își apără cu mai
multă tărie și succes păstoriții săi,
decât dacă cântă glasurile cu un tre-
molo teatral.

Numai muncind în presă și ră-
spândind ziarul bun, vor putea pune
în serviciul Bisericii o *mare putere*.

Dacă preotul dela sat crede și
trebuie să creadă, că *Presa* are un

mare rost în apostolat, atunci este
de a sa datorie să se facă *Apostolul ei*,
căci oricât ar părea vorba asta, unora,
o blasfemie, ziarul este Biblia mul-
țimii și prin el și cu el se poate face
enorm de mult bine.

Zürich (Elveția)

Vizita doamnei Mareșal Maria Antonescu

Dna Mareșal Antonescu, însoțită
de dnele Petrovici, Manuiă și de dl
profesor Dr. P. Tomescu, ministrul să-
nătății și ocrotirilor sociale, a vizitat în
21 și 22 l. c. instituțiile sanitare și de
ocrotire din județele Sibiu și Făgăraș.

În comunele Voila, Viștea, Arpaș,
Turnu-Roșu, Șelimbăr, oaspeții au vi-
zitat: dispensarele medicale, școalele
țărănești pentru viitoarele mame, băile
poporale, bisericile (în comuna Vi-
ștea) ș. a.

În Sibiu asemenea au fost cerce-
tate toate așezămintele sanitare și de
ocrotire din localitate, unde oaspeții au
primit rapoartele de activitate cu re-
sultatul obținut până în prezent.

Dna Mareșal Antonescu a parti-
cipat la deschiderea căminului studen-
țesc, înființat din dania dlui Mareșal
Antonescu. Domnia Sa a făcut o vizită
și l. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae
și în aceeaș zi a cercetat pe răniți din
spitalele Sibiului.

Nr. 4370/942

Pelerinajul la Sf. Mănăstire dela Sâmbăta de sus

Vineri în 10 Aprilie 1942 se va
ține obișnuitul Pelerinaj la Sf. Mănă-
stire dela Sâmbăta de sus.

Acest Pelerinaj împreună cu
liturghie arhierască, slujirea sf. Maslu
și un bogat program pe seama închi-
nătorilor, va fi condus de către l. P.
S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul
nostru Nicolae, asistat de un sobor de
preoți misionari și confesori.

Inchinătorii, care vor participa
la acest pelerinaj, se vor mărturisii la
parohii lor și se vor împărtăși cu
sfânta comună la sfârșitul litur-
ghiei arhiericești la Mănăstire.

Ceice doresc însă să se spove-
dească la Mănăstire, vor avea preoți
confesori rânduiți în acest scop.

Pelerinii din depărtări vor putea
găsi adăpost în ajun, la credincioșii
din parohiile Lisa, Sâmbăta de sus
și Drăguș.

Onor. Preoțime din protopopia-
tele Făgăraș, Avrig și Olt va lua parte
la pelerinaj în fruntea credincioșilor
și va proceda în conformitate cu
instrucțiunile Pastoralei Arhiericești cu
Nr. 3808 din 16 Aprilie 1940, apă-
rută în Telegraful Român Nr. 17, din
21 Aprilie 1940.

Centrul Oastei Domnului va aranja
la sfânta Mănăstire un bazar de cărți
de propagandă și obiecte de cult.

Sibiu, 28 Martie 1942.

Consiliul Arhiepiscopal

Meditație

„Cu trupul lui Hristos vă cuminecați
și din isvorul cel fără de moarte gustați”.

Iată, Hristos stă în prezență — nu numai în metafizică, ci și în una văzută, — pe sfântul Altar sub chipul pâinii și al vinului euharistic!... Iată, ne apropiem de marea și cutremurătoare taină a Impărșaniei, ca să ne cuminecăm cu însuși scumpul trup și scumpul sânge al Mântuitorului! De aceea cuvine-se să ne desprindem în măcar câteva clipe, din frământările și sbuciumul intens al vieții de toate zilele și să medităm adânc asupra celui mai sublim moment din viața noastră duhovnicească.

Ca odinioară sfântul arhidiacon Ștefan, ni se deschid și nouă cerurile, ca să vedem „pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu” (Fapte 7, 56). Insuși Fiul lui Dumnezeu, așa cum a fost El pe pământ, stă pe sfântul Altar gata să ni se ofere — sub chipul pâinii și al vinului, — spre mâncare și beaură, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Și de-acolo, de pe sfântul Altar, El ne zice tainic fiecăruia din noi: „Amin, amin grăiesc vouă: De nu veți mânca trupul Fiului Omului și de nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață întru voi. Cel ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, are viață veșnică și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi. Căci trupul meu este adevărată mâncare și sângele meu adevărată beaură. Căci eu mănânc trupul meu și bea sângele meu, rămân în mine și Eu întru el” (Ioan 6, 53—56). Nu-l auziți glasul blând, care ne poartă la viața adevărată, ne invită să prânzim cu El în Cina Euharistică?!

Acum se apropie clipa măreață, în care Iisus Domnul se pogoră în mod tainic în adâncurile ontologice ale sufletului nostru!...

La masa lui Iisus, El însuși devine hrana noastră. — „Eu sunt pâinea vieții... Luați și mâncați!” — „Eu sunt sângele care se varsă pentru voi... Luați și beți!” Eu iau și mănânc și simt cum pătrund în cutele sufletului meu razele de lumină harică, cum palpăie și apoi se aprinde tot mai puternic focul dragostei lui Hristos; simt cum se sălășuiește în mine dorul întoarcerii pe căile de lumină ale desăvârșirii creștine. Simt, ca odinioară sfântul apostol Pavel, că: „Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine”.

De câte ori mă cuminec, mă simt mai destoinic în luptă și muncă, mai voinic în renunțare, în devotament și în sacrificiu!... Mi se pare, că niște aripi se pun în mișcare în mine; mi se pare că trăiesc pentru totdeauna...

Cu adevărat, negrăit de minunat lucru este, să te unești cu Mântuitorul însuși în sfânta împărțanie. Taină mai pre sus de fire, de-apururi neexplicabilă cu lozincă noastră pământească.

Sfânta Cuminecătură este cel mai mare dar, și cea mai mare bucurie, de care se poate învrednici creștinul în viața pământească. E Taina care ne face să trăim bucurie, că avem pe Mântuitorul de-apururi între noi și-l putem gusta, oricâteori sufletul nostru însetează după Domnul. Cu noi, cu adevărat de-apururi este Dumnezeu!... De nimic să nu ne fie frică!...

Drept aceea, momentul Cuminecării este un punct de aur în viața noastră, o dată sfântă, de lumină și mai ales de dragoste. E clipa de răpire, de cutremurare și transfigurare...

Dar..., pentru ca să ne învrednicim de această aleasă desăvârșire duhovnicească, trebuie să împlinim o condiție ci a nume: să fim vrednici de Domnul! De aceea trebuie să ne întrebăm serios și necruțător fiecare din noi: suntem oare conștienți de măreția acestei clipe și de importanța ei hotărâtoare mai ales pentru noi slujitorii altarelor? Oare ne dăm bine seama, că ne apropiem „de muntele Sionului și de cetatea Dumnezeului celui viu, de Ierusalimul cel ceresc... de Ierusalimul tuturor și de... Iisus mijlocitorul nostru legământ...” (Evrei, 12, 19—24). Ca odi-

nioară Moisi, suntem chemați și noi pe munte, spre a primi putere și îndrumare de sus, ca apoi coborându-ne în mijlocul poporului să-l scoatem din robia păcatelor și să-l ducem în pământul făgăduinței, în țara desăvârșirii și a sfințeniei. Întrebatu-ne-am cu profetul David: „Cine se va sui în muntele Domnului? Sau cine va sta în locul cel sfânt al lui?” Același prooroc ne dă și răspunsul: „Cel cu mâni nevinovate și cu inima curată.” (Ps. 23, 3—4).

Putem afirma, oare, că mâinile și inima ne sunt curate? Dacă da, să ne apropiem de Domnul și să gustăm din isvorul cel fără de moarte! Dacă nu, cum îndrăsnim să stăm în fața Domnului?!... Cu mâini murdare și cu inima întinată nu vom putea urca „muntele Domnului”. Ori, vrem ca’n loc de viață veșnică, să ne agonisim osândă și moarte veșnică?!

Întrebatu-ne-am vreodată: de ce sfânta noastră Biserică învață, că sfânta Euharistie este și taină și jertfă? Cum avem să înțelegem acest caracter de jertfă al sfintei Euharistii, când știm că ea nu-i o repetare, ci numai o continuare și permanențizare a jertfei de pe crucea Golgotei? Dacă jertfa Mântuitorului de pe cruce și satisfacția adusă lui Dumnezeu-Tatăl a fost reală, deplin satisfăcătoare și universală, atunci ce nevoie mai este de altă jertfă a Mântuitorului? Un învățat teolog al nostru a căutat să răspundă la această întrebare, opinând — cu multă pătrundere — că lăturea de jertfă a sfintei Euharistii constă în durerea pe care o suferă Domnul Iisus din cauza păcatelor noastre. Și de fapt, de cele mai multeori, noi răspundem la iubirea nemărginită a lui Hristos cu ura cea mai înverșunată; la blândețea lui cu brutalitatea cea mai animalică; la curățenia lui cu murdăria cea mai înspăimântătoare a tuturor felurilor de păcate. De aceea, blândul Iisus își frânge inima de durere și întristare pe altarul sfintei biserică, pentru că de atâtea ori nu-l înțeles și nu-l ascultat și mai ales nu-l luat cu vrednicie în sfânta Impărțanie!

Să privim în lăuntrul nostru, să ni-l cercetăm și să ne întrebăm cu toată cutremurarea și seriozitatea: nu-l facem și noi pe Domnul Hristos să suferă, nu-l chinăm și noi cu păcatele noastre? Și mai ales — o, mă cutremur! — nu cumva îl mănânc trupul și-i bem sângele cu nevrednicie? Nu cumva suntem și noi „ca unii ce răstignesc pentru ei a doua oară pe Fiul lui Dumnezeu și-l fac de bațjocură”? (Evrei 6, 6). Aceasta este întrebarea, care trebuie să ne chinuie ființa, oricâteori ne apropiem de sfântul Potir.

Doamne, Iisuse Hristoase, Stăpânul vieții și al morții, îngăduie-ne acum, când cu cutremur duhovnicesc ne apropiem din nou de sfântul Potir, să îngenunchiem smeriți în fața strălucirii Tale și să Te ru-

găm: Ajută-ne ca întâlnirea cu Tine să nu ne fie osândă, nici numai una fugară și de suprafață, ci o întâlnire atât de curată, intensă și profundă, încât, uniți, de-apururi cu Tine, să putem înțelege deplin lecția sblimă ce se desprinde din sfânta Ta jertfă a Altarului și s-o fructificăm cât mai intens, ca să putem fi vrednici slujitori ai Tăi! Amin.

Pr. Dr. Corneliu Sârbu

O înălțătoare serbare a tinereții

În ziua de Bunăvestire, 25 Martie, ora 11 a. m. s'a desfășurat în sala Teatrului municipal din Sibiu o înălțătoare serbare a tinereții merituos.

Cu aceea ocazie au fost prezentate religiozele elevele și elevii distinși ai tuturor școalelor primare și secundare din Sibiu.

Premiile au constat din cărți de zidire sufletească de cuprins religios și național-istoric.

Au fost premiați cei mai buni elevi la religie ca și aceia cari au făcut cele mai bune lucrări la un concurs de religie organizat cu clasele a VI—VII a secundare.

Serbarea a fost organizată de Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, secția Sibiu.

Ea a început cu câteva coruri, executate de corul mixt al Școlii normale de băieți și fete sub conducerea Părintelui prof. Gh. Soima.

A urmat un cuvânt al dnei Sofia St. Metes, președinta Filialei, după care au fost premiați elevii în asistența unui numeros public în frunte cu P. Sf. Episcop Vasile al Maramureșului.

Ministru italian în România. Zilele acestea ni-a vizitat țara dl profesor și corporalist Riccardo del Giudice, ministru subsecretar de stat al educației naționale din Italia. Oaspetul italian i s'a făcut pretutindeni o întâmpinare prietenească.

Școală țărănească. — Ea! un nou gen de învățământ popular în mediul rural.

Părintele ei este preotul Grundtvig, ear patria Olanda. Cunoșcându-se realizările economice ale acestor școli în Olanda, țara vecină, Germania, le-a adoptat, le-a perfecționat și generalizat în lumea satelor, cu scop național: *Formarea omului nou.*

Ministerul Reichului pentru educația și cultura poporului, în anul 1936, a suprapus școlii primare germane o *școală profesională*.

Paralel cu aceasta a luat ființă și școala pentru fete, numită: Școala de gospodărie țărănească, cu un caracter practic de educație a gospodinei, mamei și soției de mână.

La noi, în țară, „Astra” în cei din urmă 10 ani a întreprins o acțiune de ridicare a vieții satului prin numărul mare de școli țărănești, înființate în aproape toate despărțămintele județene.

Prin organizarea acestor școli țărănești se urmărește unul dintre cele mai frumoase scopuri de formare a țăranului român, pe care vrea să-l lumineze la o altă viață, de putere, de creație și la un mai înalt spirit de moralitate. De aceea școala noastră țărănească, atât de bărbăți, cât și de femei, organizată pe baze realiste, se ocupă de omul complet; ea nu este o școală profesională cu o anumită meserie, ci o școală care se ocupă de toate realitățile satului, o școală a tuturor, o școală a satului în care, prin rotație, să intre în funcție și toate fetele înainte de căsătorie.

Paralel cu școlile țărănești de bărbăți s'a organizat cele dintâi școli de

în ajutorul Astei a venit și legea sanitară din 1930, care fixează pentru surorile de ocrotire între alte atribuțiuni și pe aceea „de a face femeilor instrucție de puericultură, de igienă și de gospodărie casnică”.

Pe lângă aceste lucrări astăzi surorile de ocrotire în cadrul școalelor țărănești de femei, organizate și subvenționate de Astra cu concursul serviciului sanitar.

Despărțământul Sibiu al Astei, condus de dl președinte Silviu Teposu, a organizat în anii din urmă mai multe școli țărănești de bărbăți și de femei: în Sibiu, Săliște, Orlat și în alte centre ale județului.

În luna Februarie a. c., în despărțământul de plasă al Săliștei, au funcționat trei școli țărănești de femei, în: Aciliu, Săcel și Tilișca, conduse de surori de ocrotire.

Școala din Aciliu e condusă de dsoara E. Daneș soră de ocrotire; în Săliște a fost inaugurată într'un cadru sărbătoresc cu slujbă dumnezească, la care au luat parte autoritățile comunale, populația satului, școala primară cu program bine selecționat de inv. Oțoiu. Vorbiri au ținut Pr. I. Isacu, despre însemnătatea școlii țărănești în mediul rural, Dr. T. Ilea, medic igienist în Săliște, despre alimentație, precum și dnii Dr. N. Dragomir medic în Săliște și I. Tarcea subinspector școlar.

În Tilișca școala e condusă de dsoara P. Banciu, soră de ocrotire în Tilișca. Inaugurarea s'a făcut cu slujba sfintii apei și cu vorbirile părintelui S. Vecerzan, I. Isacu și Al. Iosof, director gimn. din Săliște. Conferințe au ținut: Pr. S. Vecerzan, Dr. T. Ilea, medic, Al. Iosof, director gimn. Săliște, învățătorii Balu și Mihăescu.

În Săcel școala e condusă de dna M. Mocanu, soră de ocrotire în Săcel. Inaugurarea s'a făcut prin cuvântările Pr. O. Flucș și Dr. T. Ilea.

Prin acestea școli țărănești de femei se creiază: bune gospodine, bune mame și soții, care vor duce în casele lor, în gospodăriile lor, în familiile lor și în viața satului, ordinea, sănătatea, curățenia și o mai bună și mai substanțială hrană. — Pr. I. Isacu.

* FOIȘOARA *

Învățămintele din opera lui Șaguna și din activitatea „Asociațiunii Transilvane”

de Prof. I. Lupaș

Opera celui ce-și doarme somnul de veci în preajma munților ocrotitori, în cripta păzită de lei de Rășinari, se înfățișează posterității sub trei aspecte: politic, bisericesc și cultural.

Sub cel dintâi, prin fericita întâlnire la Sibiu și prin strânsa colaborare a lui Simion Bărnuțiu cu Andrei Șaguna pe Câmpia Libertății, s'a pregătit cel mai înălțător moment al frământărilor revoluționare din anii 1848—49: concentrarea tuturor Românilor transilvăni — atât de dureros slăbiți prin intriga politică veneze timp de un veac și jumătate — într-o singură tabără, aceea a *solidarității naționale depline*.

Baza acțiunilor sale o căuta Șaguna, mai ales, în nesdruncinatele lui legături sufletești cu poporul drept-credincios, înțelegând cu clădească totdeauna în mod rațional: *de jos în sus, nu invers*. Încercarea lui în vitalitatea și destoinicia nea-

mului românesc l-a ajutat să poată privi cu desăvârșită seninătate schimbările politice, produse prin transacțiunea dualistă austro-ungară dela 1867, care a prăvălit în mormântul neliinței Marele Principat al Transilvaniei.

Când a văzut că Viena imperială, vrând nevrând, era pornită să cedeze pasul revendicărilor excesive ale Budapestei, Șaguna — fără a-și pierde compătul — scria unui intim al său: *Noi totdeauna trebuie să fim și să rămânem Români, fie cum va fi guvernul și maxima lui.*

În domeniul vieții bisericești și în al celei culturale, trăinicia biruitoare peste vremi apare ca una din cele mai caracteristice note ale tuturor creațiilor lui Andrei Șaguna. În concepția lui nu se ivea aproape *nici o distanță între cuvânt și faptă*. Cuvântul și ideea înveșmântată într'ansul avea, desigur, valoare însemnată și pentru el, dar *totdeauna în funcțiune de importanța, de frumusețea și de utilitatea faptei*, ce putea să răsară din energiile sufletești, trezite prin puterea cuvântului. El însuși a mărturisit adeseori, că cea mai mare bucurie a vieții și-o căuta în lupta cu cele mai grele piedeci și în smulgerea biruinței asupra lor. De aceea rareori a întreprins vreun lucru pe care să

nu-l fi dus la bun sfârșit, după cum de asemeni rareori a rostit vreun cuvânt, pe care să nu-l fi respectat integral.

Dacă a înființat, acum 90 de ani, Tipografia din Sibiu și ziarul *Telegraful Român*, amândouă aceste instrumente de progres cultural își împlinesc și în timpul de față menirea de a răspândi cât mai multă și mai binefăcătoare lumină. Dacă a organizat, potrivit cu principiile pedagogiei moderne, *Seminarul teologic* (azi *Academia*), *Școala normală* din Sibiu, *Liceul din Brașov* și pe cel din *Brad*, precum și miile de școli primare așezate sub acoperământul autonomiei bisericești, dacă a înființat împreună cu distinșii săi contemporani Gheorghe Barițiu, Timotei Cipariu și Ioan Pușcariu *«Asociațiunea Transilvană»*, toate aceste instituțiuni folositoare dăinuiesc și astăzi, revărsându-și roadele activității în păturile adânci ale poporului din orașele și din satele românești dintre Carpați și Tisa.

Dacă a izbutit să așeze organizarea constituțională a Mitropoliei transilvane pe stânca de neguduit a *Statutului Organic* dela 1868, temeiul acesta s'a dovedit atât de trainic și resistent, încât a putut fi extins ca o *pavăză neprețuită* asupra tuturor elementelor constitutive ale *Patriarhiei ortodoxe române*.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Aprilie 1942

1. După Sfintele Paști în fiecare zi dimineața la ora 6 $\frac{1}{2}$ Utenie și în continuare Sfânta Liturghie. Seara la ora 6 Vecernie.
2. În Dumineci și Sărbători dimineața la ora 8 $\frac{1}{2}$ Utenie, iar la ora 9 $\frac{1}{2}$ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei”, sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.
3. Joi în 2 Aprilie 1942 la Patimile Domnului servește I. P. Sf. Mitropolit Nicolae înconjurat de un mare sobor de preoți. Predică prof. Aurel Nanu.
4. Vineri în 3 Aprilie 1942 seara Privegherea lângă mormântul Domnului, servește I. P. Sf. Mitropolit Nicolae înconjurat de un sobor de preoți. Predică Prof. Mihail Neagu.
5. Dumineca Sfintelor Paști, în 5 Aprilie 1942, la ora 4 dimineața „Sfânta Înviere”, servește I. P. Sf. Mitropolit Nicolae înconjurat de un mare sobor de preoți. — La ora 9 $\frac{1}{2}$ Sf. Liturhie, servește tot I. P. Sf. Mitropolit înconjurat de un sobor frumos de preoți. Atât la Înviere cât și la sfânta Liturghie predică I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.
6. Luni a doua zi de Paști în 6 Aprilie 1942 la ora 8 $\frac{1}{2}$ Utenie, la ora 9 $\frac{1}{2}$ Sf. Liturghie, servește I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobet înconjurat de un sobor de preoți. Predică tot I. P. C. Arhim. Teodor Scorobet.
7. Marți a treia zi de Paști în 7 Aprilie 1942, ora 8 $\frac{1}{2}$ Utenie, la ora 9 $\frac{1}{2}$ Sf. Liturghie, servesc cons. Ieronim Grovu, Nicodim Belea și Ioan Munteanu; diaconii: A. Scurtu și Simion Macarie. — La „Oastea Domnului” în sărbătorile Paștilor predică Prot. M. Neagu, Păr. N. Vonica și Păr. I. Munteanu.
8. Dumineca Tomii în 12 Aprilie 1942 servește I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobet înconjurat de un sobor de preoți și diaconi dela centru și provincie. Predică I. P. C. Arhimandrit Teodor Scorobet.
9. Dumineca Mironositelor în 19 Aprilie 1942 servesc: Prot. Mihail Neagu, preot dir. Dumitru Călugăr și Ioan Munteanu; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. Predică prof. Mihail Neagu. La „Oastea Domnului” predică, după masă la ora 4, preotul Nicolae Vonica.
10. Joi în 23 Aprilie 1942 (Sf. Gheorghe) servesc: Prot. M. Neagu, prof. Dr. N. Terchilă și Nicodim Belea; diaconii:

Dr. Nicolae Balca și Simion Macarie. Predică prof. Dr. Nicolae Terchilă. La „Oastea Domnului” predică duhovnicul Nicodim Belea.

11. Dumineca Slăbănăgului în 26 Aprilie 1942 servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Zosim Oancea și Ioan Nicoară; diaconii: Ioan Circov și Anatolie Scurtu. Predică prof. Zosim Oancea. După masă la ora 4 la „Oastea Domnului” predică stud. în teologie G. Constantin.

Meditație

„Ceice sânt ai lui Hristos, trupul și-au răstignit împreună cu patimile și poftele”, [Galateni 5, 24].

Trezit de o tainică minune, în mijlocul suferințelor pricinuite de nemilosul îngheț, un firicel, strălucind de nevinovăția curățeniei, răsbate drumul, spinos pentru el, al zăpezii.

E ghiocelul plâpând. Pleoapele, în valuri căzânde spre pământ, varsă lacrimi, plângând pare „eul” său antecedent, acum mort, ca din moartea sa viața să renască în refaviere. Făptura veche a murit, ca el să se poată ridica recunoscător spre soarele, trezitorul, spre care nu îndrăznește să-și ridice privirea.

Un gând mă chinuște, gând trezit de învierea tainică a ghiocelului.

Oare n'am fost și eu — omul — un mic ghiocel trezit din aceeași forță tainică la viață? Oare n'am primit și eu albul curățeniei nevinovate, când preotul în liniștea locașului dumnezeesc, în semiîntunerecul luminat de pâlpăirea candelui și tremurul lumânării de ceară, a rostit... „și-l unești cu Hristos?”... și nașa — călăuza mea — n'a răspuns oare... „și-l unesc cu Hristos... împreunatu-l-am cu Hristos.”

Suflet plâpând, curat, nevinovat și al lui Hristos se chema, dar slujile deavolului semănat-au spini și pălămidă care l-au înăbușit, căci n'a privit ca ghiocelul spre izvorul său de viață, ci și-a ridicat privirea sfidând dumnezeirea pe care o uita sau nega prin vorbe și fapte.

Păcatul și pofa intrat-au în suflet, ferecându-te în grelele-i cătușe.

Privim la acest „eu” al nostru cel mai mare dușman, „hoțul de casă”, pe care cu greu îl întorci, odată ce a apucat pe povârnișul patimilor cari duc la iad.

De „eul” bolnăvicios în păcat nu ne poate scăpa decât voința fermă de a-l ucide. Este unica noastră salvare, spre a putea deveni ai lui Hristos. Aceasta se poate realiza prin pironi-

rea fără milă a „eului” nostru, făptura învechită în rele.

Dar acum începe suferința, căci trebuie să urcăm muntele Golgotei, și e greu a face acest lucru dumnezeiesc, crucea fiind grea și „soldații” — poftele și plăcerile — punându-ți mereu piedeci grele de trecut.

Dar cu hotărâre eroică ajungi pe Golgota. Aici nu zăbovi, prinde ferm ciocanul și înfige primul piron în „eul” tău, ca să adormi făptura veche, înfige apoi multe piroane în fiecare pofță și patimă.

Înghețul morții patimilor tale și zăpada curățirii prin suferință te va acoperi, și atunci minunea învierii ghiocelului se va întâmpla și cu tine.

Din negura morții tale, prin răstignirea ta, împreună cu patimile și poftele tale, vei deveni al lui Hristos Iisus.

E primăvară. Natura învie. Taină nepătrunsă, izvor de minuni mărețe...

Probleme-Recensii-Comentarii

Conferințe preoțești. — Conferințele noastre preoțești sânt alese clipe de înviere duhovnicească. Ele sânt „Troite” la câteva răspântii ale anului, la care sufletele noastre se adapă cu apa cea vie a sfintei Evanghelii și a dumnezeiștilor ei învățături.

Conferința pastorală a preoților din protopopiatul Săliștei, de sub cărmuirea P. C. Sale pâr. protopop Dr. D. Borcea, ținută în Mercurea din a cincea săptămână din postul Paștilor, prin bogatul ei cuprins a fost un adevărat popas duhovnicesc.

De dimineață preoții au luat parte la rugăciunile și cântările Sf. Liturghii înainte sfinte, de față fiind, pe lângă mulțimea credincioșilor, și elevii clasei a IV-a dela gimnaziu, precum și ai școlii primare. Predica despre Sf. Taină a mărturisirii a rostit-o părintele I. Bologa, după care slujitorii Domnului și-au plecat genunchii mărturisindu-și păcatele la duhovnicul tractului.

Ședința conferinței s'a deschis în cancelaria școlii primare prin meditația P. C. Sale pâr. protopop Dr. D. Borcea despre: „Lepădarea de sine și alipirea de Iisus Hristos” în care iubirea, dăruirea de sine, și eroismul au împodobit duhovniceasca învățătură a meditației.

Pâr. Tr. Popovici citește meditația pespre sfânta Cuminecătură, mănecând dela cuvintele sf. Evanghelist Ioan:

numai din cotizațiunile membrilor ei și din ofrandele benevole ale unor mecenafi cu deplină încredere în administrațiunea scrupuloasă a fondurilor încredințate ei spre chivernisire; deci fără nici o subvențiune din partea guvernelor dela Budapesta.

Iată câteva învățăminte cari se cer desprins din opera lui Șaguna și a urmașilor săi în scaunul de președinte al „Asociațiunii Transilvane”. Ele pot servi ca tot atâtea îndemnuri folositoare și pentru ziua de azi și pentru cea de mâine.

NOTĂ. Comunicare făcută la București, cu ocaziunea festivităților comemorative ale Caselor Naționale, cari au implinit un sfert de veac de activitate rodnică, fiind conduse de Gen. Ion Manolescu în spiritul tradițiunii respectate și la cărma Asociațiunii Transilvane dela 1861 până în timpul de față.

Eroii nu mor. Liceul nostru „Andrei Șaguna” din Brașov, într-o cucernică slujbă religioasă, a făcut pomenirea foștilor săi elevi, căzuți pe câmpul de onoare; Gh. Pricu, din Brașov, Ion Oțelea dintr'un sat de pe Olt, Arini; Gherasim Grecu, din Cristian, și Ion Pascu din Codlea. Jerfta acestor eroi, cari au pectuluit cu sânge adevărurile național creștine, propagate de școala șaguniană dela Brașov, a fost talmăcită, în duiioase accente, din partea directorului de liceu, dl Ion Moșoiu.

Soarele pătrunde prin pojghița ce acopere micul ghiocel, trezindu-l la viață. Oare soarele, Hristos, care bate mereu la poarta sufletului nostru, trimițându-și razele dătătoare de viață, nu ne ating mereu, stimulând renașterea noastră sufletească?

Să ne întoarcem la Dumnezeu, cu post, cu plângere și lânguire, răstignindu-ne, ca să putem învia odată cu toată firea care acum se înnoiește.

Să ne pironim făptura veche cu sinceritatea mărturisirii. Sângele cu care te vei împărtăși prin vrednicia postului și curata mărturisire, unindu-se cu sângele căinței tale, spăla-va întinăciunea omului vechi, și de pe crucea suferinții vei putea striga către Hristos: „Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția Ta”... și răspunsul izbăvitor al Mântuitorului te va învia zicând: „Astăzi vei fi cu mine în Rai”...

Preot Octavian Cocan

„Căci trupul Meu este adevărata hrană și sângele Meu adevărata beaură”.

În ședința de după masă s'a făcut darea de seamă asupra valoroasei cărți, prin conținutul și noutatea ei pentru literatura noastră bisericească, a pâr. prof. Dr. Gr. T. Marcu: Antropologia Paulină.

Pâr. O. Flucus a făcut amănunțită darea de seamă asupra întregii lucrări, analizând elementele ei componente.

Pâr. S. Vecerzan, a stăruit în darea de seamă asupra concepției pauline despre antropologie cu specificul ei creștin și sotiorologic și asupra elementelor antropologiei pauline din punct de vedere ontologic și etic.

Pâr. I. Opris, s'a ocupat în darea de seamă cu partea esențială a „Antropologiei Pauline” cu: „Esența Antropologiei pauline”.

Pâr. I. Isacu a prezentat raportul despre activitatea Cercurilor pastorale din anul 1941, cu stăruința ca ședințele Cercurilor să se țină odată în fiecare lună în sfânta biserică, cu slujba sf. Maslu, cu rugăciuni pentru biruința oștirii noastre asupra celor protivnici și cu conferințe corespunzătoare.

S'a mai hotărât ca de două ori pe an, la a doua și la a patra conferință preoțească, să se facă Cronica bisericii ortodoxe române, cât și a bisericii ortodoxe străine: [Evenimentele mai importante, realizări din punct de vedere religios, spiritual, literar etc.] — Pr. I. I.

— În 19 și 20 Martie a.c. s'a ținut la Petroșani, sub președinția pâr. prot. Ion Duma, conferința de primăvară a preoților din protopopiatul Jiu, cu următorul program:

În 19 Martie, la ora 15 după ce s'a făcut slujba chemării Sf. Duh în biserică din Petroșani, a urmat, la sediul protopopesc, programul:

1. Pâr. prot. I. Duma: Cuvânt de deschidere, în care, după ce arată marile evenimente istorice, petrecute din anul trecut până azi, rezumă și activitatea preoților iene în decurs de un an.

2. Pâr. V. Șandru: Raport despre activitatea cercurilor religioase din tract, în anul 1941.

3. Pâr. T. Ioanoviciu: Raport despre activitatea extrașcolară și extra-pastorală a preoților în anul trecut.

4. Pr. V. Romitan: Raport despre activitatea despărțământului Jiu al preoților în anul 1941.

5. Pr. A. Eftimie: Inițiative pentru progresul despărțământului Jiu al Asociației clerului.

În aceeași zi, la ora 18, s'a săvârșit slujba Pavcerniței celei mari în biserică, după care, preotul Gh. Popa a rostit meditația pentru mărturisire. S'au mărturisit preoții și un mare număr de credincioși.

În calitate de președinte al „Asociațiunii”, timp de șapte ani, Andrei Șaguna a împărtășit în chip practic, mai mult prin fapte decât prin cuvinte, îndrumări de netrecătoare valoare, cu binecuvântate consecințe, prelungite departe dincolo de granițele strâmte ale unei vieți omenești, îndrumări cari au devenit pentru urmași scumpe moșteniri, active și roditoare în viața neamului întreg. El nu era omul programelor vaste și răsunătoare, cărora adeseori le este rezervată soarta să rămână în domeniul dezideratelor, fără perspectiva realizării. Era omul faptelor, nu al vorbelor.

Cu prilejul uneia din cele mai bine cercetate adunări anuale, — întrunită la Brașov în vara anului 1862 și împreună cu o expoziție industrială și artistică de produse ale poporului român din Transilvania, — președintele Andrei Șaguna făcea „Asociațiunii” urarea să-și vadă, într'un viitor nu prea îndepărtat, ostenelele încoronate cu succesul dorit: *literatura, cultura, școalele* — în stare înfloritoare, satele și orașele românești înaintate; *grădini și holde frumoase pretutindeni*, unde până ieri erau plămide și ale ierburi sălbatică, pe scurt, *națiunea română s'o vadă regenerată în puterile ei intelectuale, industriale și materiale, pentru că națiunea însetează după cultură și luminare, iar membrii Asociațiunii nu vor*

cruța nici un sacrificiu, ce ar condiționa un viitor mai fericit și propășire națională”.

Pe urmele lui Șaguna au pășit și urmașii săi în această demnitate, precum și întemeietorii și organizatorii Caselor Naționale al căror paralelism cu opera lui poate fi descoperit în toate momentele decisive ale acțiunilor ei de ordin obștesc silindu-se fiecare să-și aducă modesta sa contribuție la opera educativă, săvârșită cu răvnă și cu neîntreruptă continuitate, păstrând și sporind moștenirea trecutului, înfruntând cu bărbăție dificultățile prezentului și pregătind calea spre progresul care se întrezărește, ca o senină făgăduință, desplicând negura viitorului.

Din realizările „Asociațiunii” fie amintite aci, pe scurt, numai cele trei volume publicate la Sibiu ca cea dintâi *Enciclopedie Română*, apoi cele 71 de volume din revista „*Transilvania*” (1870—1941), cele aproape trei sute numere din *Biblioteca populară*, înființarea Școlii civile de fete și a Internatului, clădirea și înzestrarea Muzeului etnografic (1905), organizarea despărțământelor județene și a secțiunilor literare-științifice, ajutorarea meseriașilor, distribuirea de burse pe seama studenților... Merită subliniat, în deosebi, faptul că tot ce a putut realiza „Asociațiunea” în chip trainic, s'a făcut

A doua zi, 20 Martie c., la ora 7 jum. s'a început, în biserică, slujba ceasurilor, urmată de sfânta liturghie înainte sfîșită.

Au slujit: pâr. prot. Ion Duma și preoții: C. Drăgan și I. Popița. Meditația pentru sfânta împărțire a rostit-o pâr. Gh. Zemora.

După serviciul divin, a urmat, în biroul oficiului protopopesc, conferința în continuare.

Pr. C. Zolcan, cassierul tractului, a făcut raportul asupra casei la finea anului 1941.

S'a luat în discuție, cu observări și propuneri, cuprinsul rapoartelor de mai sus, precum și problema cercurilor religioase, a conferențelor tractuale și a activității pastorale în viitor.

Cu acest prilej, s'a expediat o telegramă de omagiu I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, pentru discursul magistral, rostit la București în ziua de 19 Martie a. c. — Pr. T. M.

— Preoțimea ortodoxă română din tractul Mediaș s'a întrunit în conferință de primăvară în 12 și 13 Martie 1942.

Părintele protopop Ioan Crăclun, declarând ședința deschisă, a spus: „Preoția este chemare, nu funcție oarecare cu salarii și venituri, este o chemare de sus, ca să fim părinți duhovnicești, spre a face pe oameni să se nască fii ai lui Dumnezeu”. Deci au fii neabgător de seamă de darul ce este întru tine, care ți s'a dat prin prorocie cu punerea mâinilor preoției (I Tim. 4, 14).

Părintele M. Maler, secretar, citește procesele verbale, din care se constată activitatea preoților din tract în cadrele Asociației clerului „A. Sa-guna”, desp. Mediaș, în decursul anului 1941. Se constată că preoțimea și-a făcut cu prisosință datoria, înțelegând gravitatea timpurilor ce le trăim.

Președinții cercurilor religioase: V. Scutea, I. Dordă și I. Morariu, au citit scările de seamă despre activitatea preoților în cadrele acestor cercuri.

Părinții A. Fleșeriu și P. Pătrău citează tema: „Activitatea preotului pe teren cultural, social și economic”. Această temă a fost luată de către toți preoții din tract.

La ora 6 seara preoții au trecut la sfânta biserică, unde s'a slujit sf. Paraclis.

A predicat părintele N. Medeșan din Dârlos, ascultat cu atenție de către credincioșii din sfânta biserică. După terminarea predicii toți preoții și credincioșii s'au mărturisit.

A doua zi la ora 9 a. m. s'a slujit vecernia și Liturghia înainte sfîșită de către părintele protopop și pâr. Miron Maier, răspunsurile fiind de către preoții din tract.

La priceasnă a predicat părintele R. Gheaja din Buzd.

Preoții apoi s'au întrunit la sediul protopopesc, punându-se în discuție temele citite, care s'au declarat deplin reușite. — Pr. M. M.

Societățile religioase, ale tinerețului adult „Sfântul Gheorghe”, în misiuni religioase. — Postul mare din acest an, ne cheamă pe noi toți, atât pe cei dela front, cât și pe cei din dosul frontului, să ne împlinim chemările și poruncile în chip mai înălțător ca de altă dată.

Toți fiii bisericii noastre, fie ca indivizi, fie ca societăți colective, avem datoria a servi acelaș scop sfânt: biruința Regelui nostru asupra protivnicilor, cari de data aceasta s'au și protivnicii lui Iisus Hristos.

Societatea de adulți „Sf. Gheorghe” din Nădăștia de Jos, prot. Hunedoara, în data cu venirea postului, a început a ține producțiuni corale și teatrale, religioase, cu puternic efect de viață curată creștinească.

Astfel în prima Duminecă din post au organizat în parohie o producțiune cu cântări religioase, cu recitări de poezii și cu rulara a două piese teatrale, una cu

subiect din actualul război purtat cu bolșevicii, alta cu subiect din persecuțiunile primilor creștini, înfățișând puterea nemărginită a credinței în Hristos și a crucii Lui.

Neobositul conducător al acestei acțiuni, Alexandru Stanciu, muncitor tâmplar în uzina de fier din Călan și ostaș al Domnului, la încurajarea preotului său G. Rain, a reprezentat această piesă în sala mare a uzinei Călan, în Dumineca a 4-a din sf. Post.

Asistența numeroasă a rămas profund înrăuită de această producțiune reușită.

A avut societatea „Sf. Gheorghe” și câștig material, încasându-se aproape 12.000 lei, din care sumă jumătate parte a fost dăruită bisericii ortodoxe de aici, care se așteaptă a fi sfîșită în curând. Neaște-mănat mai mare a fost câștigul moral, prin îndemn la credință tare și la patriotism lum-nat. — Asistent.

INFORMAȚIUNI

Mulțămire. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae mulțumește pe această cale persoanelor ce i-au trimis felicitări din prilejul memorabilei zile de 19 Martie a. c. și împărtășește tuturor arhieriești binecuvântări.

Intervenire. Sf. Sinod a intervenit de urgență la ministerul cultelor și al propagandei cu rugămintea ca organele de cenzură ale statului să nu mai dea aprobare pentru tipărirea cărților sectare de prozelitism religios. — Acelaș Sf. Sinod a cerut guvernului să desființeze toate sectele religioase, redându-se neamului românesc unitatea religioasă și națională. — Sf. Sinod a mai hotărât tipărirea unui tipic pentru uniformizarea slujbelor bisericești în tot cuprinsul țării.

Se prelungește, prin decret-lege, termenul de subscriere la Imprimutul Reintegrării din 1941, și anume până la 30 April 1942 pentru subscripția generală, și până la 1 Octomvrie 1942 pentru subscripția țărănească. Prețul obligațiilor subscrise este egal cu valoarea lor nominală.

† Dr. Ilie Gropșianu. Banatul a pierdut de curând un distins luptător național din vechea generație de cărturari, care a colaborat alături de Mocionești și de Vincențiu Babeș, apărătorii drepturilor poporului în monarhia dispărută austro-ungară. Consilier la curtea de apel în pensie și avocat în baroul de Timișoara, Ilie Gropșianu a stat cu fapta și exemplul în ajutorul neamului pe teren cultural, economic și politic. A lucrat în deosebi pentru obținerea drepturilor bisericii sale ortodoxe, și a reușit să aducă în patrimoniul acestei biserici o parte din bunurile mănăstirești după despărțirea ierarhică de biserică sârbească. A publicat articole și studii despre înaintașul său V. Babeș și Mocionești. Țărănia și mi-nierii din Caraș, din mijlocul cărora s'a înălțat, au găsit într'insul totdeauna un părinte iubitor, gata să sprijinească pe cei strămtorați și necăjiți. A fost înmormântat la Sasca-montană, între iubii lui minierii, așa cum a dorit. Odihnească cu dreptii!

Mulțămire. Oficiul parohial ortodox român din Ghijasa de Jos, protop. Agnita, aduce vii mulțămiri dlui prefect Darie Rădulescu, Sibiu, pentru ajutorul acordat bisericii și școlii în suma de lei 60.000, — în părți egale. — Preot Vasile Gheșcu.

Om de bine. Din comuna Bran se vestește: Una din recente fapte de binefacere, săvârșite de familia Ioan G. Stoian, dela poalele stâncilor brăne, este darul de 150.000 lei oferit de această generoasă familie Consiliului de patronaj pentru opere sociale. Pentru invalizii din Bran, dl I. G. Stoian a dat 30.000 de lei, și a fuzestrat zece fete orfane, ai căror părinți au căzut pe front în actualul război. Pe seama locuitorilor săraci, din regiunea Branului, dl Stoian a distribuit 100.000 lei, spre a li se procura porumbul necesar; alară de aceea, omul de bine dela Bran acordă 30

Programul

serviciilor religioase la Sf. biserică Catedrală în Săptămâna Patimilor

Dumineca Florilor	la ora 8 ¹ / ₂	Ucenie și în continuare Sfânta Liturghie.
	la ora 4	Vecernie și Pavecernișă.
	la ora 6 ¹ / ₂	Denie.
Luni	la ora 8	Ceasurile și Liturghia înainte Sfîșită.
	la ora 4	Pavecernișă.
	la ora 6 ¹ / ₂	Denie.
Marți	la ora 8	Ceasurile și Liturghia înainte Sfîșită.
	la ora 4	Pavecernișă.
	la ora 6 ¹ / ₂	Denie.
Miercuri	la ora 8	Ceasurile și Liturghia înainte Sfîșită.
	la ora 4	Pavecernișă.
	la ora 6 ¹ / ₂	Denie.
Joi	la ora 8	Sfântul Maslu.
	la ora 9	Sfânta Liturghie — Sfîșirea Paștilor.
	la ora 6 ¹ / ₂	Denie — Patimile Domnului.
Vineri	la ora 8	Ceasurile Domnești.
	la ora 4	Vecernia — Luarea Mântuitorului de pe cruce.
	la ora 6 ¹ / ₂	Ucenia cu prohodul Domnului Hristos.
Sâmbătă	la ora 8	Vecernia Sf. Paști cu Liturghia sf. Vasile.
Dumineca Sf. Paști	la ora 4	dimineata Invierea.
	la ora 9	Sfânta Liturghie.

Toată săptămâna stau preoți la dispoziția credincioșilor pentru Sfânta Taină a Mărturisirii.

burse pentru studenți săraci din Țara Bârsei și 50 de ajutoare anuale școlarilor să-litori lipsiți de mijloace. Eată o dărnicie dintre cele mai pilduitoare!

Propaganda bolșevică a devenit celebră. Un ziar din Praga, constatând acest fapt, amintește și următoarele: Informațiile postului radiofonic dela Moscova vestesc că armata bolșevică a înaintat dela începutul contraofensivei sale până la 1 Febr. c. 2201 km. Dacă am măsura distanța aceasta pe hartă, bolșevicii ar fi de fapt în fața Parisului sau a Milanului, Dar nici Parisul nici Milanul nu bănuiesc că în vecinătatea lor ar fi ajuns trupele bolșevice. Adeverat, la Paris se găsesc câteva tunuri bolșevice, — dar ele s'au arătat la expoziția „raului bolșevic”, unde n'au ajuns pe urma vreunei lupte victorioase. Eată deoseblrea între propaganda moscovită și realitatea. Tovarășii dela Moscova știu minți de scapără pietrile.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 29 Martie 1942, va predica I. P. C. Pâr. Arhimandrit Teodor Scorobef.

Nr. 58/1942

(26) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Bobohalma, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială de 32 jugăre pământ arător și fânaj.
3. Grădina bisericii în mărime de 1 jugăr.
4. Cimitirul bisericii în mărime de 1/2 jugăr.
5. Locuință deplin corăspunzătoare, închiriată și plătită de consiliul parohial.
6. Stola obligată în parohie.

Cereri de concurs, însoțite de toate actele necesare, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Târnavei, în termenul indicat. Totodată se va anexa și permisiunea de candidare primită dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc.

Candidații se vor prezenta în parohie cu prealabila învoire a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sârbătoare, spre a cânta la strună și a predica, eventual a servi la sf. altar și a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înțelegere cu consiliul parohial ortodox român din Bobohalma.

Târnăveni, la 21 Februarie 1942.

Gheorghe Opresan
protopop

Nr. 132/1942

(27) 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Sibigien, din protopopiatul Sebeșului, cu termen de 30 zile dela întâia publicare în ziarul Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Sesiune parohială veche, 3 jugăre cad. 1004 stj. p. pășune.
2. Sesiune parohială nouă, din Reforma agrară, 16 jug. cad. arător.
3. Pădure, 5 jug. 148 stj. p.
4. Locuință în natură.
5. Venitele stolare obișnuite în parohie.
6. Salarul dela Stat.
7. Folosința ierbii din cimitirul vechi.

Cereri de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Sebeșului, în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererile de concurs și concesiune dela Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu în-cuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Sebeș-Alba, 20 Februarie 1942.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sebeșului în înțelegere cu consiliul parohial.

Dr. Vasile Oană
protopop

Par. ort. rom., comuna Budila, jud. Brașov
Nr. 61/1942

(24) 3—3

Publicare de licitație

Pentru darea în întreprindere a continuării lucrărilor de edificare la biserică ortodoxă română din comuna Budila, jud. Brașov: tencuire, dulgherie, tâmplărie, etc. se publică licitație cu oferte închise și sigilate pe ziua de 28 Martie 1942, sau în caz de neaprezentare pe ziua de 8 Aprilie 1942, ora 14.

Licitația se va ține la oficiul parohial Budila.

Planul, devizul, caietul de sarcini și condițiile de licitație se pot vedea la epl-tropia parohială. Sau Serviciul tehnic județean.

Concurenții vor înainta deodată cu ofertele închise și vadiul de 5%, dela suma oferită, în numerar sau efecte de stat.

Admiși la licitație sunt antreprenori autorizați de astfel de lucrări.

Concurenții nu pot pretinde spese de deplasare.

Actele licitației se vor aproba de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, când se va putea încheia contractul.

Din ședința consiliului parohial ținută la 2 Februarie 1942.

Pentru consiliul parohial:
Jordan Curcubătă
paroh, preș. cons. par.